

Số: **638** /TB-TTTPHà Nội, ngày **29** tháng 4 năm 2022**THÔNG BÁO KẾT LUẬN THANH TRA**

Công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư; tổ chức hợp tác nghiên cứu, đào tạo, liên kết đào tạo, cấp bằng thạc sĩ, tiến sĩ giai đoạn 2015-2019 của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

Ngày 08/3/2022 Thanh tra Chính phủ ban hành Kết luận thanh tra số 56/KL-TTTP về thanh tra công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư; tổ chức hợp tác nghiên cứu, đào tạo, liên kết đào tạo và cấp bằng thạc sĩ, tiến sĩ giai đoạn 2015-2019 của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. Kết luận thanh tra đã được Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Khái có ý kiến chỉ đạo tại Văn bản số 1112/VPCP-V.I ngày 15/4/2022 của Văn phòng Chính phủ.

Thực hiện Điều 39, Luật Thanh tra số 56/2010/QH12 và Quy chế công khai Kết luận thanh tra ban hành kèm theo Quyết định số 1885/QĐ-TTTP ngày 31/7/2012 của Thanh tra Chính phủ, Thanh tra Chính phủ thông báo kết luận như sau:

I. NỘI DUNG THANH TRA

Thanh tra công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư; tổ chức hợp tác nghiên cứu, đào tạo, liên kết đào tạo và cấp bằng thạc sĩ, tiến sĩ giai đoạn 2015-2019 của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

II. KẾT QUẢ THANH TRA

Qua việc thanh tra tại Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, trên cơ sở kết quả thanh tra, kiểm tra, xác minh và hồ sơ, tài liệu thu thập được. Kết quả như sau:

1. Những mặt đạt được

Giai đoạn năm 2015-2019, công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư; tổ chức hợp tác nghiên cứu, đào tạo, liên kết đào tạo và cấp bằng thạc sĩ, tiến sĩ được Viện Hàn lâm phân cấp và chỉ đạo thực hiện. Mặc dù còn khó khăn do lĩnh vực nghiên cứu đặc thù, bộ máy lãnh đạo chủ yếu là những nhà nghiên cứu khoa học nhưng Viện Hàn lâm đã chủ động từng bước khắc phục. Trong 5 năm, đã tổ chức thực hiện trên 3.000 đề tài nhiệm vụ, trong đó có trên 500 đề tài, nhiệm vụ cấp Nhà nước, cấp Bộ. Các dự án, chương trình, đề tài nghiên cứu được triển khai theo hướng nghiên cứu cơ bản và tư vấn chính sách; sản phẩm của các đề tài, nhiệm vụ tập trung nghiên cứu cơ bản về khoa học xã hội và nghiên cứu để thực hiện tư vấn chính sách phát triển, cung cấp luận cứ khoa học cho Nhà nước; nhiều nghiên cứu có chất lượng được Đảng, Chính phủ, các Bộ, ngành, địa phương ghi nhận.

Công tác đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ được quan tâm, chú trọng; hàng năm đào tạo trên 200 tiến sĩ, trên 1.000 thạc sĩ các ngành, chuyên ngành; góp phần cung

ứng nguồn nhân lực có chất lượng cho xã hội. Công tác tuyển sinh, đào tạo, quản lý đào tạo từ năm 2017 đến nay cơ bản thực hiện theo các quy định của Nhà nước.

2. Những hạn chế, khuyết điểm

Giai đoạn 2015-2019, Viện Hàn lâm thực hiện chưa tốt công tác quản lý tài chính, tài sản, thực hiện các dự án và tổ chức nghiên cứu khoa học, để xảy ra nhiều khuyết điểm, vi phạm. Trước năm 2017, công tác đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ còn nhiều khuyết điểm, sai phạm (từ năm 2017 đến nay đã cơ bản được khắc phục).

Các đơn vị trực thuộc chưa thực hiện đúng, đầy đủ các quy chế, quy định của Nhà nước; công tác quản lý tài sản công, thực hiện các dự án, đặc biệt việc cho thuê trụ sở, nhà, đất vi phạm các quy định của pháp luật trong thời gian dài không được chấn chỉnh; việc thực hiện và đánh giá, nghiệm thu các đề tài còn mang tính hình thức, chất lượng chưa cao; có việc còn làm lãng phí NSNN.

Trách nhiệm trước những hạn chế, khuyết điểm thuộc tập thể lãnh đạo Viện Hàn lâm giai đoạn 2015-2019; thuộc các đơn vị tham mưu và các đơn vị trực thuộc được thanh tra. Cụ thể như sau:

2.1. Về thực hiện chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức bộ máy

- Các đơn vị thuộc và trực thuộc Viện Hàn lâm chưa xây dựng trình Viện Hàn lâm về Chiến lược, quy hoạch, kế hoạch của đơn vị theo chức năng, nhiệm vụ được giao. Viện Hàn lâm phê duyệt phương án tự chủ của Văn phòng không đúng quy định chức năng, nhiệm vụ; thực hiện chưa đầy đủ các nội dung về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức theo các Nghị quyết của Bộ Chính trị; tại thời điểm thanh tra, các đơn vị trực thuộc còn cơ cấu số lượng lớn cấp phòng (369 cấp phòng/38 đơn vị, nhiều đơn vị cơ cấu 10 - 15 cấp phòng, 01 đơn vị có 33 cấp phòng... cơ cấu nhiều đơn vị Tạp chí, Thư viện tại các đơn vị trực thuộc).

Trách nhiệm trước những thiếu sót, khuyết điểm về thực hiện chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu bộ máy thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm và Ban Tổ chức Cán bộ thời kỳ 2015-2019.

2.2. Về quản lý tài chính

- Đối với Viện Hàn lâm:

Trước năm 2017, Viện Hàn lâm lập dự toán thu, nộp NSNN hàng năm, trong đó số liệu của năm lập dự toán thấp hơn ước thực hiện của năm trước, dự toán không bao quát hết các nguồn thu tại một số đơn vị có nguồn thu từ hoạt động sự nghiệp theo quy định tại các Thông tư hướng dẫn hàng năm của Bộ Tài chính. Không lập danh mục dự toán cụ thể cho từng đơn vị; không căn cứ tình hình thực tế của các đơn vị cấp dưới để xây dựng dự toán theo Quy chế QLTC của Viện Hàn lâm. Không ban hành định mức phân bổ dự toán chi ngân sách cho các đơn vị trực thuộc theo quy định của Thủ tướng Chính phủ.

Viện Hàn lâm giao dự toán hàng năm cho các đơn vị trực thuộc còn điều chỉnh bổ sung nhiều lần trong năm, giao dự toán còn chậm gây khó khăn cho đơn vị; có trường hợp giao bổ sung dự toán khi chưa thực hiện quyết toán hợp đồng, giao dự toán trước kinh phí của năm sau. Giao dự toán về Văn phòng Viện Hàn lâm mang tính dự phòng không đúng quy định của Luật NSNN. Giao dự toán hoạt động khoa học chung, có nội dung chưa có trong quy định của Nhà nước, tổng số tiền 5.973,482 triệu đồng (giai đoạn 2015-2018).

Phân bổ dự toán lần đầu hàng năm chậm; phân bổ khi chưa xây dựng phương án cụ thể dẫn đến phải phân bổ nhiều lần mới được phê duyệt. Phân bổ kinh phí mua sắm tài sản hàng năm chưa căn cứ vào nhu cầu thực tế và định mức trang thiết bị của từng đơn vị theo quy định của Thủ tướng Chính phủ. Chưa phát hiện các nội dung không đúng quy định của các Quy chế chi tiêu nội bộ của các đơn vị cấp dưới, để xảy ra sai sót nhưng chưa kịp thời chấn chỉnh.

- Đối với các đơn vị cấp dưới:

+ Có 12 đơn vị chưa sửa đổi, bổ sung Quy chế chi tiêu nội bộ theo quy định mới của Bộ Tài chính; 08 Quy chế chi tiêu nội bộ của đơn vị, có một số nội dung không đúng quy định của Luật NSNN; không công khai dự toán và quyết toán ngân sách hàng năm (các lần điều chỉnh, bổ sung) theo hướng dẫn của Bộ Tài chính. Các Ban chức năng tham mưu, dự kiến kế hoạch hàng năm nhưng không gửi Văn phòng để lập dự toán; các đề tài, nhiệm vụ được chuyển tiếp qua nhiều năm do Văn phòng chủ trì nhưng không lập dự toán theo quy định của Luật NSNN. Văn phòng thực hiện thu kinh phí quản lý đề tài không đúng quy định của Luật NSNN (trước năm 2017) với tổng số tiền 1.055,100 triệu đồng.

+ Học viện KHXH sử dụng nguồn ngân sách nhà nước giao để chi tiền lương, phụ cấp cho lao động hợp đồng ngoài chỉ tiêu biên chế; thanh toán phụ cấp cho các chức danh không có trong quy định, số tiền 750,45 triệu đồng; sử dụng nguồn ngân sách nhà nước chi tiền lương, phụ cấp lương cho viên chức, người lao động hợp đồng ngoài chỉ tiêu biên chế số tiền 1.241 triệu đồng. Không xây dựng quỹ nhuận bút, định mức chi tiết thù lao đọc duyệt, biên tập; không tổ chức đấu thầu in tạp chí theo Quy chế hoạt động. Hạch toán, trích lập các quỹ hoạt động không đúng quy định của Chính phủ số tiền 7.706 triệu; kê khai thuế chưa đầy đủ số tiền 1.962,839 triệu đồng; không đề nghị ghi thu-ghi chi vào ngân sách nhà nước các khoản thu từ phí, lệ phí theo quy định của Bộ Tài chính.

+ Bảo tàng Dân tộc học nộp không đầy đủ các loại thuế theo quy định số tiền 1.119,314 triệu đồng (thuế GTGT 123,649 triệu đồng; phí, lệ phí 547,95 triệu đồng; thuế TNDN 163,168 triệu đồng; thuế TNCN 284,547 triệu đồng); chưa xử lý dứt điểm số tiền 5.371 USD của Đề tài “Tác động của ti vi...”.

Trách nhiệm đối với những khuyết điểm, sai phạm về công tác quản lý tài chính thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm phụ trách quản lý tài chính; Ban KH-TC với trách nhiệm tham mưu và các đơn vị trực thuộc có khuyết điểm, sai phạm nêu trên trong thời kỳ 2015-2019.

2.3. Công tác xuất bản, hoạt động của các tạp chí

Ban KH-TC, Ban Tổ chức Cán bộ không tổng kết, đánh giá hiệu quả mô hình tổ chức, hoạt động tài chính của các tạp chí theo Quy chế tổ chức và hoạt động của các tạp chí. Nội dung Quy chế tổ chức và hoạt động còn bất cập, không tiết kiệm NSNN. Các đơn vị để tồn số lượng lớn tạp chí, gây lãng phí NSNN số tiền 7.530 triệu đồng¹. Các đơn vị tạp chí không xây dựng, lập các loại quỹ theo quy định của Quy chế Tổ chức và hoạt động của các tạp chí.

Trách nhiệm đối với các khuyết điểm của các tạp chí thuộc các đơn vị để tồn kho nhiều tạp chí và Ban KH-TC, Ban Tổ chức Cán bộ thời kỳ 2015-2019.

¹ Trong 05 năm, số lượng tạp chí tồn kho của 33 đơn vị 104.811 cuốn (tiếng Việt 92.959 cuốn, tiếng Anh 11.852 cuốn), lãng phí. Cá biệt, có đơn vị để tồn kho số lượng lớn tạp chí (Tạp chí: Triết học tồn 10.742 cuốn, Đông Nam Á 8.174 cuốn, Châu Phi & Trung Đông 6.381 cuốn, Hàn nôm 6.868 cuốn...; Tạp chí tiếng Anh (Tạp chí Tôn giáo in 1.850 cuốn, tồn 1.084 cuốn, chiếm 58,5%; Tạp chí Triết học in 4.000 cuốn, tồn 2.358 cuốn, chiếm 58,9%; Tạp chí Thông tin KHXH in 2.000 cuốn, tồn 840 cuốn, chiếm 40%...).

2.4. Về quản lý tài sản công

- Viện Hàn lâm chậm ban hành Quy chế quản lý và sử dụng tài sản công; không phê duyệt Quy chế phối kết hợp sử dụng chung trụ sở làm việc. Dẫn đến, các đơn vị trực thuộc thực hiện không đầy đủ các quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

- Văn phòng Viện Hàn lâm không xây dựng phương án sắp xếp, xử lý các cơ sở nhà, đất được giao quản lý; dẫn đến, có 05 cơ sở nhà, đất chưa có phương án sắp xếp chính thức; 03 cơ sở nhà đất chưa có phương án sắp xếp; 02 cơ sở chưa được phê duyệt sắp xếp; 10 cơ sở chưa được cấp Giấy Chứng nhận quyền sử dụng đất... và một số cơ sở nhà đất có tranh chấp chưa được giải quyết; có 08 cơ sở nhà, đất không sử dụng, sử dụng không hiệu quả trong thời gian dài phải được trả lại Nhà nước theo quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

- Bảo tàng Dân tộc, Văn phòng, Nhà Xuất bản KHXH cho các tổ chức, cá nhân thuê cơ sở, nhà, đất và liên doanh, liên kết trong thời gian dài nhưng không lập Đề án sử dụng tài sản công vào mục đích kinh doanh, cho thuê; không thực hiện đấu giá, không thực hiện trích khấu hao tài sản; không thông báo công khai giá cho thuê, vi phạm quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

- Viện KHXH vùng Trung bộ tùy tiện cho doanh nghiệp sử dụng đất (10.000m²) không có hợp đồng, vi phạm Luật Quản lý, sử dụng tài sản Nhà nước.

Giai đoạn 2015-2019, Viện Hàn lâm còn nhiều hạn chế, khuyết điểm trong công tác quản lý, sử dụng tài sản công; các đơn vị trực thuộc như Bảo tàng, Văn phòng, Viện KHXH vùng Trung bộ, Nhà Xuất bản KHXH tùy tiện cho thuê trụ sở là nhà, đất không chấp hành các quy định của Nhà nước về quản lý, sử dụng tài sản công. Trách nhiệm thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm phụ trách lĩnh vực quản lý tài sản và lãnh đạo các đơn vị trực thuộc nêu trên.

2.5. Về Quản lý khoa học

Viện Hàn lâm ban hành các Quy chế QLKH nhưng nội dung còn nhiều bất cập; không hợp lý; dẫn đến, các đơn vị cấp dưới không tiếp thu kịp thời, khó khăn trong thực hiện nhiệm vụ. Quy trình thực hiện nhiều đề tài không đúng quy định của Luật Khoa học và Công nghệ và Quy chế QLKH, cụ thể:

- Có 07 nhiệm vụ thường xuyên theo chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị và của Viện Hàn lâm nhưng được phê duyệt dưới dạng đề tài cấp cơ sở, cấp Bộ và bố trí kinh phí để thực hiện không hợp lý; có 03 đề tài, nhiệm vụ không có đóng góp về khoa học cho xã hội; 37 đề tài, nhiệm vụ cấp Bộ do Văn phòng chủ trì chưa được tổ chức nghiệm thu cấp cơ sở trước khi nghiệm thu cấp Bộ; 18 đề tài, nhiệm vụ cấp Bộ nhưng không nghiệm thu cấp Bộ; 29 đề tài, nhiệm vụ trùng thời gian; 30 Hội đồng nghiệm thu đề tài khoa học cấp Bộ không đúng thành phần; 55 đề tài, nhiệm vụ khoa học cấp Bộ được giao cho cá nhân ngoài đơn vị chủ trì; 67 Hội đồng nghiệm thu nhiệm vụ khoa học cấp cơ sở nhiệm vụ khoa học cấp Bộ của các đơn vị, căn cứ vào các Quy chế quản lý khoa học do Viện Hàn lâm ban hành đã hết hiệu lực; 191 Hội đồng nghiệm thu nhiệm vụ khoa học cấp Cơ sở không đúng thành phần; 75 đề tài, nhiệm vụ nghiệm thu chậm tiến độ (*Phụ lục số 02, 03, 04, 05, 06, 07*).

- 03 đơn vị tổ chức hội đồng nghiệm thu nhiều đề tài khoa học cấp cơ sở trong cùng một ngày, chưa hợp lý, dẫn đến chất lượng công tác nghiệm thu

không đảm bảo². Các đề tài có sản phẩm cụ thể nhưng hoạt động chưa hiệu quả (04 đề tài của Trung tâm Ứng dụng Công nghệ Thông tin); Bảo tàng chưa xử lý dứt điểm 5.371 USD (Mỹ) còn dư của Dự án “Tác động của ti vi đối với sự thay đổi gia đình người Thái ở Việt Nam”. Nhiều đề tài, nhiệm vụ cấp cơ sở, chủ nhiệm đề tài sử dụng lại một phần, có đề tài sử dụng lại nhiều nội dung của đề tài, nhiệm vụ đã được nghiên cứu trước (cùng chủ nhiệm) không đúng Quy chế QLKH, xảy ra ở phần lớn các đơn vị được thanh tra³ (Phụ lục số 08).

Giai đoạn 2015-2019, Viện Hàn lâm tổ chức thực hiện nhiều đề tài, nhiệm vụ khoa học nhưng việc chấp hành các quy chế, quy định không đầy đủ. Quy trình thực hiện nhiều đề tài, nhiệm vụ không đúng quy định, dẫn đến chất lượng nhiều đề tài, nhiệm vụ không đảm bảo. Trách nhiệm thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm phụ trách lĩnh vực nghiên cứu khoa học; Ban Quản lý Khoa học và các đơn vị trực thuộc có khuyết điểm, sai phạm trong thời kỳ 2015-2019.

2.6. Về đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ

Giai đoạn 2015-2017, công tác đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ của Học viện KHXH còn nhiều hạn chế, khuyết điểm về tuyển sinh, quy trình, chương trình và quản lý đào tạo⁴ (các khuyết điểm, sai phạm của giai đoạn trước đã cơ bản được Học viện khắc phục). Tuy nhiên, còn có khuyết điểm như: Số nghiên cứu sinh quá hạn thời gian đào tạo còn nhiều; một số hồ sơ xét tuyển trình độ tiến sĩ không cho điểm phần đánh giá hồ sơ; hồ sơ học viên không có lý lịch khoa học của người hướng dẫn; có học viên không có Phiếu đăng ký xét tuyển, bản sao các bài báo khoa học đã công bố; có nghiên cứu sinh đề xuất Đề tài nghiên cứu không nằm trong danh mục nghiên cứu. Sổ cấp phát văn bằng còn tẩy xóa, sửa chữa, thiếu thông tin về nghiên cứu sinh.

Việc quản lý tài chính còn nhiều khuyết điểm, vi phạm, chi phụ cấp cho một số chức danh, chi phụ cấp cán bộ công tác địa phương không đúng quy định số tiền 750,45 triệu đồng; sử dụng NSNN chi tiền lương cho hợp đồng ngoài biên chế 1.241 triệu đồng; không trích quỹ dự phòng, trích lập quỹ phát triển, hạch toán lãi ngân hàng không đúng quy định; kê khai thiếu số tiền thuế phải nộp 1.962.839 triệu đồng.

Trách nhiệm trong công tác đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm phụ trách công tác đào tạo và Học viện KHXH thời kỳ 2015-2019.

2.7. Về thực hiện các dự án xây dựng và các dự án tăng cường năng lực

- Viện Hàn lâm phê duyệt điều chỉnh Dự án “Đầu tư xây dựng công trình Viện Phát triển vùng Trung bộ không đúng tên dự án được duyệt; phê duyệt quyết toán, tên hạng mục không đúng thực tế công trình xây dựng; công trình xây dựng không đúng thiết kế cơ sở được phê duyệt; hiệu quả dự án không đúng mục tiêu đề ra; chưa chấp hành kiến nghị của Kiểm toán nhà nước (nộp ngân sách nhà nước số tiền 455,938 triệu đồng).

² Viện Nghiên cứu Châu Âu: 14 đề tài vào ngày 08/12/2015, 14 đề tài vào ngày 07/12/2015, 18 đề tài vào ngày 06/12/2016, 18 đề tài vào ngày 12/12/2017, 16 đề tài vào ngày 05/12/2018, 15 đề tài vào ngày 25/11/2019 (01 hội đồng), Viện Ngôn ngữ học: 26 đề tài vào ngày 26/12/2016 (06 hội đồng), 13 đề tài vào ngày 17/12/2018 (02 hội đồng), 22 đề tài vào ngày 19/11/2019 (02 hội đồng), Viện Sử học: 07 đề tài trong buổi chiều ngày 13/11/2019, 11 đề tài trong ngày 15/11/2019 (02 hội đồng).

³ Viện Xã hội học 01 đề tài cấp Bộ, 01 đề tài cấp cơ sở; Viện Nghiên cứu Châu Âu 01 đề tài cấp cơ sở; Viện Nghiên cứu Con người 01 đề tài cấp cơ sở; Viện Sử học 04 đề tài cấp cơ sở; Viện Văn học 01 đề tài cấp cơ sở; Viện KHXH vùng Nam Bộ 03 đề tài cấp cơ sở, 01 đề tài cấp Bộ; Viện Ngôn ngữ 03 đề tài cấp cơ sở; Viện Triết học 01 đề tài cấp cơ sở.

⁴ Quy trình đào tạo trình độ thạc sĩ thiếu quy định chi tiết về đối tượng, điều kiện dự thi, điều kiện bảo vệ luận văn, thẩm niên công tác, thiếu quy định về trình độ ngoại ngữ trước khi bảo vệ luận văn; không ban hành Chương trình đào tạo trình độ tiến sĩ; Quy chế tuyển sinh và đào tạo trình độ tiến sĩ thiếu quy định về kinh nghiệm quản lý và thẩm niên công tác theo yêu cầu cụ thể của từng ngành. Học viện không xây dựng kế hoạch chi tiết dự kiến chỉ tiêu từng ngành, chuyên ngành đào tạo thạc sĩ, đào tạo tiến sĩ. Thông báo tuyển sinh trình độ tiến sĩ thiếu dự kiến chỉ tiêu tuyển sinh cụ thể của từng chuyên ngành đào tạo, không quy định cụ thể về thời gian làm việc chuyên môn. Thông báo tuyển sinh trình độ thạc sĩ không quy định về số năm kinh nghiệm tối thiểu, không có chỉ tiêu tuyển sinh từng chuyên ngành đào tạo thạc sĩ. Chương trình đào tạo thạc sĩ thiếu nội dung về chuẩn đầu ra của từng chuyên ngành; còn trường hợp giảng viên hướng dẫn vượt số học viên cùng thời gian; học viên đăng ký ngành này nhưng được cấp bằng của ngành khác; giảng viên không đủ điều kiện tham gia Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ; một số hồ sơ học viên chương trình đào tạo thạc sĩ còn có thiếu sót. Quy định về nội dung chương trình đào tạo chưa đầy đủ số học phần, không có các học phần lựa chọn ở trình độ tiến sĩ; chương trình đào tạo chưa thể hiện đủ số tín chỉ đối với người có bằng thạc sĩ và đối với người có bằng đại học; chưa tổ chức đánh giá chương trình đào tạo, chưa công khai chương trình đào tạo trên trang tin điện tử.

- Phê duyệt Dự án Cơ sở nghiên cứu và đào tạo Viện phát triển bền vững vùng Tây Nguyên không phù hợp thực tế, thừa so với tiêu chuẩn, định mức 5.099,52 m².

- Phê duyệt Chủ đầu tư Dự án Học viện KHXXH trước khi có chủ trương đầu tư, không đúng quy định của Chính phủ; Hợp đồng rà phá bom mìn không có cơ sở pháp lý; đưa một số chi phí vào hợp đồng không đúng quy định của Bộ Xây dựng, phải giảm trừ 303,50 triệu đồng.

- Ban QLDA chuyên ngành của Viện Hàn lâm ký hợp đồng xây dựng không đúng quy định về tiền bảo lãnh thực hiện hợp đồng, vượt chi phí dự phòng, kiến nghị giảm trừ thanh toán số tiền 738,715 triệu đồng; thành phần Ban quản lý dự án không đáp ứng yêu cầu; không xây dựng Quy chế hoạt động theo quy định của Chính phủ (*Dự án Cơ sở Nghiên cứu khối các Viện Nghiên cứu quốc tế*).

- Viện Khảo cổ học thành lập Trung tâm Nghiên cứu Khảo cổ học dưới nước không đúng thẩm quyền theo quy định của Chính phủ; sử dụng tên gọi của dự án tùy tiện, không thống nhất; chưa lập Báo cáo quyết toán chi phí đầu tư theo quy định của Bộ Tài chính (*Dự án Trung tâm Nghiên cứu Khảo cổ học dưới nước*).

- Bảo tàng Dân tộc học thành lập Ban Quản lý các dự án không đủ năng lực quản trị dự án; không đăng tải Kế hoạch lựa chọn nhà thầu, kết quả lựa chọn nhà thầu; HSMT yêu cầu rõ về tiêu chuẩn kỹ thuật của thiết bị được mời thầu; nêu rõ hàng hoá phải có Giấy phép của hãng sản xuất không đúng quy định của Luật Đấu thầu và Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về đấu thầu. Quản lý dự án còn nhiều yếu kém, dẫn đến trong quá trình thực hiện phải thay đổi model, xuất xứ so với hợp đồng. Thành lập Tổ giám sát dự án đầu tư không đúng quy định của Luật Đấu thầu.

- Các dự án của Viện KHXXH vùng Trung Bộ và vùng Tây Nguyên, lập và phê duyệt kế hoạch lựa chọn nhà thầu nhiều lần trong năm không đúng quy định của Luật Đấu thầu; năng lực Ban quản lý dự án không đảm bảo quy định. Viện KHXXH vùng Trung Bộ chưa lập báo cáo quyết toán dự án hoàn thành các công trình sửa chữa, cải tạo. Viện KHXXH vùng Nam Bộ thực hiện dự án tăng cường năng lực vẫn còn một số khuyết điểm (Nhật ký công trình chưa đúng quy định, cán bộ kỹ thuật không đúng đề xuất; chưa tập hợp hồ sơ thẩm tra một số thiết bị thay đổi xuất xứ so với hợp đồng theo quy định của Luật Xây dựng).

- Trung tâm Ứng dụng Công nghệ Thông tin thực hiện quy trình đấu thầu còn có khuyết điểm (không lập biên bản kiểm tra vật liệu xây dựng, không thực hiện thí nghiệm vật liệu; nhật ký thi công ghi sơ sài; yêu cầu về nhãn hiệu của hàng hóa; bố trí cán bộ kỹ thuật không đúng chuyên ngành; một số trang thiết bị không kèm theo Catalog nhà sản xuất theo quy định của Chính phủ và của Bộ Xây dựng); mua phần mềm kế toán chưa tiết kiệm NSNN. Xây dựng các phần mềm phục vụ công tác quản lý, điều hành Viện Hàn lâm không đồng bộ; chưa hoàn chỉnh; chưa đảm bảo an toàn, an ninh cho hệ thống điều hành tác nghiệp của Viện Hàn lâm (*Dự án Nâng cao năng lực quản lý, điều hành*).

Trách nhiệm trong việc phê duyệt đầu tư các dự án; quản lý, thực hiện các dự án thuộc lãnh đạo Viện Hàn lâm được giao phụ trách và các Chủ đầu tư, Ban quản lý được giao thực hiện dự án trong thời kỳ 2015-2019.

III. KIẾN NGHỊ, XỬ LÝ

Tổng Thanh tra Chính phủ kiến nghị Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo:

Kiểm điểm làm rõ trách nhiệm của tập thể lãnh đạo Viện Hàn lâm qua các thời kỳ trong giai đoạn 2015-2019 đối với những hạn chế, khuyết điểm trong công tác quản lý tài chính, tài sản công; công tác nghiên cứu khoa học; phê duyệt, thực hiện các dự án đầu tư và tổ chức đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ.

Viện Hàn lâm tổ chức, thực hiện các nội dung sau:

1. Về cơ chế chính sách:

- Chỉ đạo và xây dựng Chiến lược, quy hoạch phát triển của Viện Hàn lâm và các đơn vị trực thuộc báo cáo Thủ tướng Chính phủ theo quy định.

- Ban hành Quy chế Quản lý khoa học đảm bảo toàn diện, thống nhất, hiệu quả, tiết kiệm, trên cơ sở khoa học và phù hợp với tình hình thực tế. Ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của các tạp chí trong Viện Hàn lâm đầy đủ nội dung, tiết kiệm NSNN. Ban hành Quy chế phối kết hợp sử dụng chung nhà, trụ sở làm việc. Quy định chức năng, nhiệm vụ của Văn phòng Viện Hàn lâm đúng quy định tại Nghị định 99/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ. Giao nhiệm vụ Trung tâm Tư vấn và dịch vụ khoa học đúng chức năng, nhiệm vụ đã phê duyệt.

- Ban hành định mức phân bổ dự toán chi ngân sách cho các đơn vị trực thuộc, bảo đảm khớp đúng về tổng mức, phù hợp với đặc điểm thực tế và nguồn thu của từng đơn vị trực thuộc, thực hiện công khai, minh bạch theo đúng quy định. Giao NSNN cho các đơn vị đúng thời gian, thời điểm theo quy định; chấm dứt tình trạng giao dự toán về Văn phòng để dự phòng, chi phụ cấp vượt quy định; tổ chức mua sắm tài sản theo hình thức tập trung, đảm bảo thống nhất, đồng bộ, tiết kiệm NSNN. Rà soát, sửa đổi Quy chế chi tiêu nội bộ của các đơn vị trực thuộc theo đúng quy định.

- Xây dựng Đề án vị trí việc làm và Đề án tinh giản biên chế báo cáo Bộ Nội vụ; đảm bảo tinh gọn, tránh chồng chéo chức năng, nhiệm vụ; giảm tối đa cấp phòng, các tạp chí, thư viện, đảm bảo tiết kiệm NSNN. Chủ động, đề xuất Bộ GD&ĐT và các cơ quan chức năng trong việc xác định đặc thù đội ngũ giảng viên cơ hữu của các đơn vị trực thuộc; huy động tối đa nguồn nhân lực chất lượng của Viện Hàn lâm, đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ kết hợp giữa nghiên cứu và đào tạo trong lĩnh vực khoa học xã hội.

- Đề xuất Bộ Khoa học và Công nghệ rà soát, kiến nghị Bộ Tài chính nghiên cứu sửa đổi Thông tư Liên tịch số 55/TTLT/BTC-BKHCN ngày 22/4/2015⁵. Sửa đổi, bổ sung Thông tư Liên tịch số 27/2015/TTLT/BKHCN-BTC ngày 30/12/2015⁶.

2. Xử lý trách nhiệm:

Tập thể lãnh đạo Viện Hàn lâm với trách nhiệm trong việc lãnh đạo, chỉ đạo, phê duyệt về công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư, nghiên cứu khoa học và tổ chức đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ trong giai đoạn 2015-2019.

Căn cứ các nội dung được nêu tại Mục 2 Phần III của Kết luận thanh tra. Kiểm điểm theo từng giai đoạn, thời điểm, làm rõ trách nhiệm và có hình thức xử lý đúng quy định của pháp luật đối với cá nhân, tổ chức thuộc các đơn vị tham mưu (Ban Quản lý Khoa học, Ban Kế hoạch - Tài chính, Văn phòng, Ban Tổ chức cán

⁵ Trong tâm: Ban hành hệ thống định mức kinh tế - kỹ thuật - tài chính; thực hiện việc khoán kinh phí đối với nhiệm vụ KH&CN; quy định cụ thể một số hoạt động, công việc mang tính trách nhiệm điều phối; xác định ngày công lao động theo chức danh...)

⁶ Trong tâm việc quy định tính trách nhiệm cho các hội đồng tuyển chọn và nghiệm thu; hướng dẫn áp dụng thuật ngữ thời gian lao động quy đổi; xác định tiêu chí đề tài, nhiệm vụ được khoán chi...

bộ) và các đơn vị trực thuộc có hạn chế, khuyết điểm trong giai đoạn 2015-2019. Cụ thể:

- Trưởng Ban Quản lý Khoa học, Chánh Văn phòng và Thủ trưởng các đơn vị trực thuộc với trách nhiệm trong việc tham mưu và thực hiện các đề tài không đúng quy định của Luật Khoa học và Công nghệ và Quy chế QLKH của Viện Hàn lâm (được nêu tại mục 2.5 Phần III của Kết luận thanh tra)⁷; việc tổ chức hội đồng nghiệm thu nhiều đề tài khoa học cấp cơ sở trong cùng một ngày, có đề tài sử dụng lại một phần nội dung đã được nghiên cứu trước.

- Trưởng Ban Kế hoạch Tài chính với trách nhiệm tham mưu lập, giao và phân bổ dự toán NSNN hàng năm còn có sai sót; giao NSNN có các nội dung không có trong quy định của Nhà nước; không đánh giá hiệu quả của các tạp chí theo nhiệm vụ được giao, để tồn kho nhiều tạp chí tại các đơn vị, gây lãng phí NSNN.

- Trưởng Ban Tổ chức cán bộ trong việc tham mưu thực hiện về chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức bộ máy; chưa xây dựng Đề án tinh giản bộ máy, Đề án vị trí việc làm của Viện Hàn lâm và tham mưu lãnh đạo Viện Hàn lâm phê duyệt Đề án tinh giản và vị trí việc làm của các đơn vị trực thuộc; không tổng kết, đánh giá hiệu quả của các tạp chí của Viện Hàn lâm theo nhiệm vụ được giao.

- Giám đốc Học viện KHXH và các đơn vị tham mưu với trách nhiệm trong việc quản lý, tổ chức đào tạo trình độ thạc sỹ, tiến sỹ; sử dụng nguồn ngân sách nhà nước chi tiền lương, phụ cấp, trích lập các quỹ, kê khai thuế chưa đúng và đầy đủ theo quy định.

- Viện trưởng Viện KHXH vùng Trung Bộ qua các thời kỳ, trong việc cho doanh nghiệp sử dụng 10.000 m² đất trái quy định, vi phạm Luật Quản lý, sử dụng tài sản Nhà nước; phát hiện vi phạm nhưng không báo cáo Viện Hàn lâm có biện pháp xử lý, để kéo dài nhiều năm, gây thiệt hại tiền của Nhà nước và trách nhiệm trong việc sử dụng sai mục đích Nhà ký túc xá.

- Giám đốc Bảo tàng Dân tộc học với trách nhiệm trong việc quản lý, cho thuê nhà, đất không đúng quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công; không lập Đề án cho thuê, không tổ chức đấu giá, công khai giá cho thuê theo quy định. Quản lý, thực hiện các dự án tăng cường năng lực còn nhiều yếu kém. Kê khai, nộp không đầy đủ các loại thuế theo quy định số tiền 1.119,314 triệu đồng.

- Chánh Văn phòng với trách nhiệm trong việc quản lý, sử dụng các cơ sở nhà, đất được giao và cho thuê trụ sở không đúng quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công; chủ trì thực hiện các nhiệm vụ nghiên cứu còn nhiều sai sót; thu phí quản lý đề tài trước năm 2017 không đúng quy định của Luật NSNN.

- Thủ trưởng của các Tạp chí trong việc để tồn kho 104.811 cuốn tạp chí; đến nay, không còn giá trị sử dụng, gây lãng phí NSNN 7.530 triệu đồng.

- Lãnh đạo Viện Hàn lâm chịu trách nhiệm trong việc phê duyệt, phê duyệt điều chỉnh các dự án được nêu cụ thể tại mục 2.7 Phần III của Kết luận thanh tra.

- Trung tâm Ứng dụng Công nghệ Thông tin, Bảo tàng Dân tộc học, Ban QLDA chuyên ngành, Học viện KHXH, Viện Khảo cổ học và Viện KHXH vùng Trung Bộ, vùng Nam Bộ chịu trách nhiệm trong việc quản lý, tổ chức triển khai

⁷ Gồm: 07 nhiệm vụ thuộc chức năng, nhiệm vụ nhưng phê duyệt và bố trí kinh phí thực hiện dưới dạng đề tài, 03 đề tài, nhiệm vụ chưa có đóng góp về khoa học với tổng kinh phí thực hiện 2.094 triệu đồng; 37 đề tài cấp Bộ không tổ chức nghiệm thu cấp cơ sở trước khi nghiệm thu cấp Bộ với tổng kinh phí thực hiện 18.140 triệu đồng; 18 đề tài cấp Bộ không nghiệm thu cấp Bộ với tổng kinh phí thực hiện 3.938 triệu đồng; 29 đề tài, nhiệm vụ trùng thời gian; 30 Hội đồng nghiệm thu đề tài cấp Bộ không đúng thành phần; 55 đề tài cấp Bộ giao cho cá nhân ngoài đơn vị chủ trì; 67 Hội đồng nghiệm thu cấp cơ sở, căn cứ vào các Quy chế QLKH đã hết hiệu lực; 191 Hội đồng nghiệm thu cấp Cơ sở không đúng thành phần; 75 đề tài chậm tiến độ

thực hiện các dự án để xảy ra nhiều khuyết điểm, vi phạm được nêu cụ thể tại mục 2.7 Phần III của Kết luận thanh tra.

3. Xử lý về kinh tế:

- Viện Hàn lâm chấm dứt việc giao dự toán các nội dung chưa có trong quy định của Nhà nước. Thu hồi số tiền 5.973,482 triệu đồng của 10 đơn vị trực thuộc đã chi không có trong quy định; số tiền 750,45 triệu đồng chi phụ cấp, số tiền 1.241 triệu đồng chi lương lao động hợp đồng của Học viện KHXH; số tiền 655,170 triệu đồng chi trả lương của Viện Kinh tế; số tiền đã chi cho 07 nhiệm vụ thuộc chức năng, nhiệm vụ thường xuyên được phê duyệt dưới dạng đề tài khoa học; số tiền đã chi cho Hội đồng nghiệm thu cấp cơ sở của 37 đề tài cấp Bộ, do chưa tổ chức nghiệm thu nhưng vẫn thanh toán, theo quy định tại khoản 1, Điều 9 Thông tư liên tịch số 55/2015/TTLT-BTC-BKHCN ngày 22/4/2015 của Bộ Tài chính và Bộ Khoa học và Công nghệ.

- Yêu cầu Tổ chức chủ trì có trách nhiệm nộp ngân sách Nhà nước phần kinh phí đã được cấp nhưng chưa sử dụng của 18 đề tài cấp Bộ (không được nghiệm thu, đánh giá) theo quy định tại khoản 1 Điều 29 Quy chế QLKH của Viện Hàn lâm về xử lý đối với trường hợp đề tài/nhiệm vụ không hoàn thành.

- Giảm trừ giá trị thanh toán số tiền 738,715 triệu đồng (*Dự án khôi phục Viện Nghiên cứu quốc tế*); số tiền 303.50 triệu đồng (*Dự án xây dựng Học viện KHXH*).

- Chỉ đạo Viện KHXH vùng Trung Bộ yêu cầu các nhà thầu nộp số tiền 455,938 triệu đồng (theo Kiểm toán NN); Bảo tàng nộp các khoản thuế còn nợ đọng số tiền 1.119,314 triệu đồng; xử lý dứt điểm số tiền còn dư 5.371 USD của Dự án “Tác động của tỉ vi đối với sự thay đổi gia đình của người Thái ở Việt Nam”.

- Chỉ đạo Học viện KHXH nộp NSNN số tiền thuế TNDN 1.962,839 triệu đồng; điều chỉnh sang nguồn thu sự nghiệp số tiền 1.124,974 triệu đồng (lãi tiền gửi ngân hàng); trích bổ sung quỹ phát triển hoạt động sự nghiệp số tiền 7.706 triệu đồng.

4. Xử lý về tài sản công

- Viện Hàn lâm yêu cầu các đơn vị trực thuộc xây dựng ngay Quy chế quản lý tài sản công và thực hiện công tác quản lý tài sản công theo đúng quy định của Luật Quản lý sử dụng tài sản công. Chấm dứt việc cho thuê tài sản công không đúng quy định.

- Giải quyết dứt điểm các cơ sở nhà, đất có tranh chấp; xây dựng ngay Phương án sắp xếp lại, xử lý các cơ sở nhà, đất theo Nghị định số 167/2017/NĐ-CP ngày 31/12/2017 của Chính phủ (được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 67/2021/NĐ-CP ngày 15/7/2021 của Chính phủ) để báo cáo Bộ Tài chính; đối với 08 cơ sở nhà, đất không sử dụng và sử dụng không hiệu quả (*theo Phụ lục số 18*), xử lý đúng quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công và quy định tại mục 9, khoản 1, Điều 1 Nghị định số 67/2021/NĐ-CP ngày 15/7/2021 của Chính phủ.

- Viện Hàn lâm kiểm tra, làm rõ, thu hồi nộp ngân sách nhà nước số tiền vi phạm và có biện pháp xử lý theo đúng quy định của pháp luật trong việc cho doanh nghiệp (Công ty Hoa Sen Việt) sử dụng đất trái quy định. Yêu cầu Viện KHXH vùng Trung Bộ chấm dứt ngay việc cho doanh nghiệp sử dụng đất trái quy định của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

- Chấn chỉnh toàn diện việc quản lý nhà, đất tại các đơn vị thuộc Viện Hàn lâm; đối với Văn phòng, Bảo tàng, Nhà xuất bản KHXH và Viện KHXH vùng Trung bộ, trên cơ sở số thu, số chi đúng quy định từ các khoản cho thuê, liên kết trụ sở làm việc⁸, đề nghị thu hồi số dư nộp NSNN theo quy định của pháp luật.

- Yêu cầu Văn phòng, Nhà Xuất bản KHXH, Viện KHXH vùng Trung bộ chấm dứt các hợp đồng cho thuê, liên doanh, liên kết không đúng quy định; lập Đề án sử dụng tài sản công vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên kết trình Viện Hàn lâm phê duyệt trước khi ký hợp đồng; theo dõi giá trị quyền sử dụng đất trên sổ sách kế toán.

- Bảo tàng Dân tộc học thực hiện nghiêm việc đấu giá, thông báo công khai giá cho thuê các cơ sở nhà, đất được cho thuê theo đúng quy định của pháp luật và Đề án đã phê duyệt.

5. Xử lý khác

Viện Hàn lâm có trách nhiệm:

- Tổ chức kiện toàn Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng chuyên ngành theo đúng quy định của Luật Xây dựng; chỉ đạo Viện Khảo cổ học thực hiện quyết toán dự án theo quy định tại Thông tư số 10/2020/TT-BTC ngày 20/02/2020 của Bộ Tài chính đối với Dự án “Xây dựng Trung tâm Nghiên cứu Khảo cổ học dưới nước tại khu vực Miền Trung”. Sắp xếp, sử dụng hiệu quả diện tích làm việc tại Viện KHXH vùng Tây Nguyên; sử dụng đúng mục đích Nhà ký túc xá tại Viện KHXH vùng Trung Bộ.

- Chỉ đạo Ban Tổ chức cán bộ, Ban KH-TC tổng kết, đánh giá hiệu quả của các tạp chí; chấm dứt tình trạng để tồn kho nhiều tạp chí. Tham mưu ban hành các quyết định thành lập Hội đồng biên tập của các tạp chí đúng quy định; yêu cầu các tạp chí xây dựng, lập các loại quỹ, xây dựng định mức chi tiết thù lao đọc duyệt, biên tập; tổ chức đấu thầu các hợp đồng in tạp chí theo Quy chế hoạt động.

- Chỉ đạo Trưởng ban QLKH, yêu cầu Chủ nhiệm đề tài hoàn thành ngay Đề tài cấp Bộ “*Phát triển dựa trên quyền văn hóa ở nước ta hiện nay*”. Rà soát những đề tài, nhiệm vụ khoa học có sử dụng lại nội dung đã nghiên cứu trước đó, nếu phát hiện trùng lặp về thanh, quyết toán đề nghị thu hồi theo quy định và chấm dứt việc tham mưu phê duyệt, bố trí kinh phí thực hiện đối với các nhiệm vụ thường xuyên theo chức năng, nhiệm vụ được giao; phê duyệt các đề tài, nhiệm vụ chưa mang tính khoa học; giao nhiệm vụ trùng thời gian; giao nhiệm vụ cho cá nhân ngoài đơn vị chủ trì; thành lập các hội đồng nghiệm thu không đúng thành phần; nghiệm thu các đề tài, nhiệm vụ chậm tiến độ; nghiệm thu nhiều đề tài trong cùng thời gian.

- Chỉ đạo Trung tâm Ứng dụng Công nghệ Thông tin yêu cầu các đơn vị cung cấp phần mềm, hoàn chỉnh các phần mềm ứng dụng đưa vào hoạt động ổn định, hiệu quả; tránh lãng phí NSNN; đưa các sản phẩm của các đề tài, nhiệm vụ nghiên cứu khoa học vào hoạt động thực tiễn. Đảm bảo an toàn an ninh thông tin cho toàn hệ thống CNTT nói chung và hệ điều hành tác nghiệp nói riêng.

⁸ Văn phòng 1.888,326 triệu đồng, Bảo tàng 6.633 triệu đồng, Viện KHXH vùng Trung Bộ 819,488 triệu đồng, Nhà Xuất bản 3.029 triệu đồng.

- Yêu cầu Học viện KHXH bổ sung đầy đủ quy trình đào tạo; kiểm tra, làm rõ những trường hợp tẩy xóa, sửa chữa trên sổ cấp phát văn bằng, xử lý theo quy định nếu có sai phạm.

IV. Ý KIẾN CHỈ ĐẠO CỦA THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

Ngày 15/4/2022 Văn phòng Chính phủ có Văn bản số 1112/VPCP-V.I truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Khái.

Thanh tra Chính phủ thông báo kết luận thanh tra Công tác quản lý tài chính, tài sản công, thực hiện các dự án đầu tư; tổ chức hợp tác nghiên cứu, đào tạo, liên kết đào tạo và cấp bằng thạc sĩ, tiến sĩ của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam giai đoạn 2015-2019.

Nơi nhận: *sm*

- Văn phòng Chính phủ;
- Tổng Thanh tra Chính phủ;
- Các Phó Tổng TTCP;
- Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam;
- Văn phòng TTCP;
- Trung tâm Thông tin;
- Lưu: VT, Vụ III, Hồ sơ thanh tra.

**KT. TỔNG THANH TRA
PHÓ TỔNG THANH TRA**



Trần Ngọc Liêm
Trần Ngọc Liêm